छंदोमयोवेदमूर्तिः स्वतस्त्वमृतमयः घोषवान् नादोपादानवान् मनसानिमित्तभूतेन निमित्ततामेवदर्शयति स्पर्शादीन्वर्णान्रूपयतिसंकल्पयती तिस्पर्शरूपि तेन स्पर्शग्रहणमुपलक्षणम् हृदयाकाशाद्बृहतींवेदलक्षणांवाणींसृजतीतितृतीयश्लोकेनान्वयः बृहतीशब्दार्थव्याख्यानायविशेषणा नि सहस्रपदवींबहुमार्गाम् अनेकपुरुषार्थसाधनवतीं तदेवाह ओंकारात्उरःकंठादिसंगेनव्यंजितैःस्पर्शादिभिर्भूषिताम् ओंकारश्चात्रहृद्गतः सूक्ष्मो ऽभिप्रेतः नत्वकारादिवर्णरूपः तस्यव्यंग्यकोटित्वात् तत्रस्पर्शाःकादिपंचवर्गाः स्वराअकारादयःषोडश उष्माणःशषसहाः अंतस्थायरलवाः तैरुप लक्षिताम् ॥ ३९ ॥ एवंविचित्राभिर्वैदिकलौकिकभाषाभिर्विततां यथोत्तरंचत्वारिचत्वार्यक्षराणिउत्तराणिअधिकानियेषांतैःछंदोभिरुपल

छंदोमयोमृतमयःसहस्रपदवींप्रभुः॥ ओंकाराद्व्यंजितस्पर्शस्वरोष्मांतस्थभूषिताम्॥ ३९ ॥ विचित्रभाषा विततांछंदोभिश्चतुरक्षरैः॥ अनंतपारांबृहतींसृजत्याक्षिपतेस्वयम् ॥ ४० ॥ गायत्र्युष्णिगनुष्टुप्चबृहतीपं क्तिरेवच॥ त्रिष्टुप्जगत्यतिछंदोत्यत्यष्ट्यतिजगद्विराट्॥ ४१ ॥ किंविधत्तेकिमाचष्टेकिमनूद्यविकल्पयेत् ॥ इत्यस्याहृदयंलोकेनान्योमद्वेदकश्चन॥ ४२ ॥

क्षिताम् एवमनंतपारांसृजतिस्वयमेवाक्षिपते उपसंहरति ॥ ४० ॥ तेषुकतिचिच्छंदांसिदर्शयति गायत्रीति तत्रचतुर्विंशत्यक्षरागायत्री ततश्चतु रक्षरवृत्त्योष्णिगादिछंदांसि अष्टाविंशत्यक्षराउष्णिक् द्वात्रिंशत्यक्षरानुष्टुप् एवंसर्वाणिचतुरुत्तराणिछंदांसि अत्यष्टिः अतिजगती अतिविरा डित्यर्थः एतैश्छंदोभिरुपलक्षितामितिपूर्वेणान्वयः अतोबृहत्यपिसाकल्येनस्वरूपतोदुर्ज्ञेयाइत्युक्तम् ॥४१॥ अर्थतोऽपिदुर्ज्ञेयत्वमाह किमिति कर्मकांडेविधिवाक्यैःकिंविधत्ते देवताकांडेमंत्रवाक्यैःकिमाचष्टेप्रकाशयति ज्ञानकांडेकिमनूद्यविकल्पयेत् निषेधार्थमित्येवमस्याहृदयंतात्पर्यं मत्मत्तोऽन्यःकश्चिदपिनवेद ॥ ४२ ॥